

Bilag 1. Kommissorium for undersøgelse af planlovens ekspropriationsbestemmelser

---

Baggrund

Det følger af aftalen om *Danmark i bedre balance* fra juni 2016, at der skal foretages en undersøgelse af planlovens ekspropriationsbestemmelser med henblik på at se på muligheder for og konsekvenser ved at forbedre borgernes retssikkerhed ved ekspropriation.

Undersøgelsen vil tage udgangspunkt i planlovens bestemmelser om kommunernes mulighed for at ekspropriere og drage paralleller til anden relevant lovgivning.

Planloven omfatter alene kommunal ekspropriation, imens ekspropriation til fx større statslige vejprojekter sker med hjemmel i anlægsloven.

Den overordnede ramme for ekspropriation er grundlovens § 73 om ejendommens ukrænkelighed, mens processen for ekspropriation reguleres nærmere i lov om offentlige veje.

Undersøgelsens indhold

Undersøgelsen skal afdække og vurdere de konkrete problemstillinger vedr. ekspropriation, der opleves af borgere, virksomheder og myndigheder. Det skal ske ved en gennemgang og vurdering af relevant retspraksis, cases, klagesager og litteratur m.v.

Undersøgelsen skal desuden indeholde en vurdering af muligheder for og konsekvenser ved at forbedre borgernes retssikkerhed ved ekspropriation, herunder følgende:

1. *Kommunernes adgang til at ekspropriere*

Det undersøges, om kommunernes adgang til at foretage ekspropriation efter planloven med fordel kan begrænses. Det skal herunder undersøges, om kommunernes adgang til at ekspropriere kan målrettes nærmere bestemte formål.

2. *Borgernes rettigheder i ekspropriationsager*

Det undersøges, om kommunerne med fordel kan informere eller inddrage berørte borgere i yderligere omfang forud for en ekspropriationsbeslutning, eksempelvis hjælpe borgere med at håndhæve deres rettigheder, særligt de borgere, hvis ejendom, kommunen ønsker at ekspropriere.

Det skal i den forbindelse undersøges, hvordan borgernes rettigheder forbedres i tilfælde, hvor en kommune har tabt en klagesag vedrørende ekspropriation til gennemførelse af et projekt, og kommunen derefter beslutter at foretage ekspropriation til samme projekt i justeret form.

Desuden undersøges konsekvenserne af at give eksproprierede fuld omkostningsgodtgørelse for udgifter til fx sagkyndig bistand.

Det undersøges endvidere, om den eksproprierede i højere grad selv bør bestemme, hvornår boligen skal fraflyttes.

3. *Sagsbehandlingstid for klagesager*

Det undersøges, om sagsbehandlingstiden i klagesager vedr. ekspropriation kan nedbringes, og om der evt. kan fastsættes mål herfor.

4. *Gennemførelse af ekspropriationsbeslutninger*

Det undersøges, om der kan indføres solnedgangsklausuler for ekspropriationsbeslutninger, så de bortfalder, hvis de ikke er realiseret inden for et nærmere angivet tidsrum.

Det undersøges desuden, om borgerens retsstilling ved klager over ekspropriation kan forbedres.

Som en del af den samlede undersøgelse foretages der en sammenlignende undersøgelse af ekspropriation og taksation på det kommunale, hhv. det statslige område, f.eks. om forhold vedr. afgørelseskompetence, fastsættelse af erstatning og klagestruktur.

Organisering

Erhvervsministeren nedsætter et eksternt ekspertudvalg med en juridisk formand. Ekspertudvalget nedsættes med følgende øvrige medlemmer, der ligeledes udpeges af erhvervsministeren:

- Et medlem med ekspertviden om ekspropriation udpeget af erhvervsministeren
- Et medlem med viden om ekspropriation og eksproprieredes rettigheder udpeget efter indstilling fra universiteterne
- Et medlem udpeget efter indstilling fra KL
- Et medlem udpeget efter fælles indstilling fra Dansk Industri og Dansk Erhverv
- Et medlem udpeget efter indstilling fra Advokatrådet
- Et medlem udpeget efter indstilling fra Landbrug & Fødevarer
- Et medlem udpeget efter indstilling fra Justitia med henblik på varetagelse af borgernes interesser

Ekspertudvalget sekretariatsbetjenes af Erhvervsministeriet og Transport-, Bygnings- og Boligministeriet. Justitsministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet inddrages efter behov.

Øvrige interesseorganisationer og myndigheder m.v. kan inddrages i relevant omfang.

Tidsplan

Undersøgelsen forventes afsluttet inden udgangen af 2017.